

הלכות שביתת יום טוב

יש בכללן שתיים עשרה מצוות שיש מצוות עשה, ושש מצוות לא תעשה; וזה הוא פרטן: (א) לשבת בראשון שלפסח; (ב) שלא לעשות בו מלאכה; (ג) לשבת בשביעי שלפסח; (ד) שלא לעשות בו מלאכה; (ה) לשבת ביום חג השבועות; (ו) שלא לעשות בו מלאכה; (ז) לשבת בראש השנה; (ח) שלא לעשות בו מלאכה; (ט) לשבת בראשון שלחג הסוכות; (י) שלא לעשות בו מלאכה; (יא) לשבת בשמיני שלחג; (יב) שלא לעשות בו מלאכה. ובאור שביתת ימים אלו בפרקים אלו.

הלכות שביתת יום טוב פרק א

א. ששת הימים האלו שאסרן הכתוב בעשית מלאכה שהן ראשון ושביעי שלפסח, וראשון ושמיני שלחג הסוכות, וביום חג השבועות, ובאחד לחדש השביעי הן הנקראין ימים טובים. ושביתת כלן שונה, שהן אסורין בכל מלאכת עבודה, חוץ ממלאכה שהיא לצורך אכילה, שנאמר "אף אשר יאכל לכל-נפש . . ." (שמות יב, טז).

ב. כל השוכת ממלאכת עבודה באחד מהן, הרי קים מצות עשה, שהרי נאמר בהן "שבתון" (ויקרא כג, כד; ויקרא כג, טז), כלומר שבת. וכל העושה באחד מהן מלאכה שאינה לצורך אכילה, כגון שבת או הרס או ארג וכיוצא באלו הרי בטל מצות עשה; ועבר על לא תעשה, שנאמר "כל-מלאכת עבודה, לא תעשו" (ויקרא כג, ז; ויקרא כג, ח; ויקרא כג, כא; ויקרא כג, כה; ויקרא כג, לה; ויקרא כג, לו; ועוד), "כל-מלאכה, לא-יעשה בהם" (שמות יב, טז). ואם עשה בעדים והתראה, לוקה מן התורה.

ג. העושה אבות מלאכות הרבה ביום טוב בהתראה אחת, כגון שזרע ובנה וסתר וארג בהתראה אחת אינו לוקה אלא אחת: חלוק מלאכות לשבת, ואין חלוק מלאכות ליום טוב.

ד. כל מלאכה שחייבין עליה בשבת אם עשה אותה ביום טוב, שלא לצורך אכילה לוקה, חוץ מההוצאה מרשות לרשות וההבערה: שמתוך שהתרה הוצאה ביום טוב לצורך אכילה, התרה שלא לצורך אכילה; לפיכך מתר ביום טוב להוציא קטן או ספר תורה או מפתח וכיוצא באלו, מרשות לרשות.

ה. וכן מתר להבעיר, אף על פי שאינו לצורך אכילה. ושאר מלאכות כל שיש בו צורך אכילה מתר, כגון שחיטה ואפיה ולישה וכיוצא בהן; וכל שאין בהן צורך אכילה אסור, כגון אריגה וכתיבה ובנין וכיוצא בהן.

ו. כל מלאכה שאפשר לה לעשות מערב יום טוב, ולא יהיה בה הפסד ולא חסרון אם נעשת מבערב אסרו חכמים לעשות אותה ביום טוב, אף על פי שהיא לצורך אכילה. ולמה אסרו דבר זה גזרה שמא יניח אדם מלאכות שאפשר לעשותן מבערב ליום טוב, ונמצא יום טוב כלו הולך בעשית אותן מלאכות, וימנע משמחת יום טוב, ולא יהיה לו פנאי לאכל ולשתות.

ז. ומזה הטעם עצמו, לא אסרו ההוצאה ביום טוב, ואף על פי שכל הוצאה, היא מלאכה שאפשר לעשותה מערב יום טוב.

וְלִמָּה לֹא אֶסְרוּהָ כְּדֵי לְהַרְבוֹת בְּשִׂמְחַת יוֹם טוֹב, וַיּוֹלִיד וַיָּבִיא כָּל מֵה שִׁירָצָה וַיִּשְׁלִים חֲפָצָיו, וְלֹא יָהִיָּה כְּמִי שִׁידּוֹ אֶסְרוֹת. אֲבָל שָׂאֵר מְלָאכּוֹת שֶׁאִפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָן מִבְּעָרֵב הוּאִיל וַיֵּשׁ בָּהֶן עֶסֶק, אֵין עוֹשִׂין אוֹתָן בְּיוֹם טוֹב.

ח. פִּיצָד: אֵין קוֹצְרִין, וְלֹא דָשִׁין, וְלֹא זוֹרִין, וְלֹא בּוֹרְרִין, וְלֹא טוֹחֲנִין אֶת הַחֲטִים, וְלֹא מְרַקְדִין בְּיוֹם טוֹב שֶׁכָּל אֱלוֹ וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם, אִפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָן מִבְּעָרֵב וְאֵין בָּכֶן הַפֶּסֶד וְלֹא חֲסָרוֹן.

ט. אֲבָל לָשִׁין, וְאוֹפִין, וְשׁוֹחֲטִין, וּמִבְשָׁלִין בְּיוֹם טוֹב שֶׁאִם עָשָׂה אֱלוֹ מִבְּעָרֵב, יֵשׁ בָּכֶן הַפֶּסֶד אוֹ חֲסָרוֹן: שֶׁאֵין לֶחֶם חֵם אוֹ תִבְשִׁיל שֶׁבִשָּׁל הַיּוֹם, כָּלֶחֶם שֶׁנֶּאֱפָה מֵאֵמֶשׁ וְכִתְבִשִׁיל שֶׁנִּתְבַּשָּׁל מֵאֵמֶשׁ; וְלֹא בֶשֶׂר שֶׁנִּשְׁחַט הַיּוֹם, כִּבְשָׂר שֶׁנִּשְׁחַט מֵאֵמֶשׁ. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּאֱלוֹ. וְכֵן מִכְשִׁירֵי אֲכָל נֶפֶשׁ שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן חֲסָרוֹן אִם נַעֲשׂוּ מִבְּעָרֵב עוֹשִׂין אוֹתָן בְּיוֹם טוֹב, כְּגוֹן שְׁחִיקַת תִּבְלִין וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן.

י. אֵין אוֹפִין וּמִבְשָׁלִין בְּיוֹם טוֹב, מֵה שִׁיאֲכָל בַּחֲל; וְלֹא הִתְרָה מְלָאכָה שֶׁהִיא לְצָרָךְ אֲכִילָה, אֲלֹא כְּדֵי לַהֲנוֹת בָּהּ בְּיוֹם טוֹב. עָשָׂה כְּדֵי לֶאֱכָל בְּיוֹם טוֹב, וְהוֹתִיר מִתֵּר לֶאֱכָל הַמוֹתֵר בַּחֲל.

יא. מִמְלָאָה אֲשֶׁה קִדְרָה בֶּשֶׂר, אָף עַל פִּי שֶׁאֵינָה צְרִיכָה אֲלֹא לַחֲתֶכָּה אַחַת. וּמִמְלָאָה נַחֲתוֹם חֲבִית שְׁלָמִים, אָף עַל פִּי שֶׁאֵינָה צְרִיךְ אֲלֹא לְקִתּוֹן אֶחָד. וּמִמְלָאָה אֲשֶׁה תִנּוּר פֶּת, אָף עַל פִּי שֶׁאֵינָה צְרִיכָה אֲלֹא לִכְפֹּר אֶחָד שֶׁבְּזִמָּן שֶׁהִפֵּת מְרַבָּה, הִיא נֶאֱפִית יָפָה. וּמוֹלֵחַ אָדָם כְּמָה חֲתָפוֹת בְּבֵת אַחַת, אָף עַל פִּי שֶׁאֵינָה צְרִיךְ אֲלֹא לַחֲתֶכָּה אַחַת. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה.

יב. הַמִּבְשָׁל אוֹ הָאוֹפֶה בְּיוֹם טוֹב כְּדֵי לֶאֱכָל בּוֹ בְּיוֹם, אוֹ שֶׁזִּמָּן אוֹרְחִים וְלֹא בָּאוּ, וְנִשְׁאָר הַתִּבְשִׁיל וְהִפֵּת הָרִי זֶה מִתֵּר לֶאֱכָלוֹ לְמַחֵר בֵּין בַּחֲל בֵּין בַּשֶּׁבֶת, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יַעֲרִים. וְאִם הָעָרִים הָרִי זֶה אֶסוּר, וְאִפְלוּ בַּשֶּׁבֶת שֶׁאַחֵר יוֹם טוֹב: מִפְּנֵי שֶׁהִחְמִירוּ בַּמַּעֲרִים, יוֹתֵר מִן הַמִּזִּיד.

יג. מִי שֶׁהִיתָה לוֹ בַּהֲמָה מִסְכָּנָתָה לֹא יִשְׁחַט אוֹתָהּ בְּיוֹם טוֹב, אֲלֹא אִם כֵּן יוֹדֵעַ שֶׁיִּכּוֹל לֶאֱכָל מִמֶּנָּה כְּזִית צְלִי מִבְּעוֹד יוֹם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁחַט בְּיוֹם טוֹב, מֵה שִׁיאֲכָל בַּחֲל. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה.

יד. אֵין אוֹפִין וּמִבְשָׁלִין בְּיוֹם טוֹב, כְּדֵי לְהֶאֱכִיל גּוֹיִים אוֹ כְּלָבִים: שֶׁנֶּאֱמָר "הוּא לְבָדוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם" (שְׁמוֹת יב, טז) "לָכֶם", וְלֹא לְגּוֹיִים; "לָכֶם", וְלֹא לַבְּהֵמָה. לְפִיכֶן מְזַמְנִין אֶת הַגּוֹי, בַּשֶּׁבֶת; וְאֵין מְזַמְנִין אוֹתוֹ, בְּיוֹם טוֹב גְּזֵרָה, שֶׁמָּא יִרְבֶּה בַּשֶּׁבִּיל. אֲבָל אִם בָּא הַגּוֹי מֵאֱלֹו אוֹכֵל עִמָּהֶן מֵה שֶׁהֵן אוֹכְלִין, שֶׁכִּבְּר הַכִּינוּהוּ.

טו. בַּהֲמָה שֶׁחֲצִיָּה שְׁלֵגוּי וְחֲצִיָּה שְׁלִישִׁיִּרְאֵל מִתֵּר לְשַׁחֲטָהּ בְּיוֹם טוֹב, שֶׁאֵי אִפְשָׁר לֶאֱכָל מִמֶּנָּה כְּזִית בֶּשֶׂר בְּלֹא שְׁחִיטָה; אֲבָל עִיסָה שֶׁחֲצִיָּה לְגּוֹי וְחֲצִיָּה לְיִשְׂרָאֵל אֶסוּר לֶאֱפוֹת אוֹתָהּ, מִפְּנֵי שֶׁיִּכּוֹל לַחֲלֹק הַבָּצֵק. בְּנֵי הַחֲלִיל שֶׁנִּתְּנוּ קֶמַח לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם פֶּת בְּיוֹם טוֹב אִם כְּשֶׁנּוֹתְנִין פֶּת לְתִינוּק אֵין מְקַפִּידִין, מִתֵּר לֶאֱפוֹתוֹ לָהֶן בְּיוֹם טוֹב: שֶׁכָּל פֶּת וּפֶת רְאוּיָה לְתִינוּק. עִיסַת הַכְּלָבִים בְּזִמָּן שֶׁהָרוּעִים אוֹכְלִין מִמֶּנָּה, נֶאֱפִית בְּיוֹם טוֹב.

טז. הַמִּבְשָׁל בְּיוֹם טוֹב לְגּוֹיִים אוֹ לַבְּהֵמָה אוֹ לַהֲנִיחַ לַחֲל, אֵינָה

לוֹקָה שְׁאֵלוֹ בָּאוּ לוֹ אוֹרְחִים, הָיָה אוֹתוֹ תַּבְשִׁיל רָאוּי לָהֶן. עָשָׂה לְנַפְשׁוֹ וְהוֹתִיר, מִתֵּר לְהַאֲכִיל מִמֶּנּוּ לַגּוֹיִים וּלְבִהְמָה.

יז. רְחִיצָה וְסִיכָה הָרִי הֵן בְּכָלֹל אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, וְעוֹשִׂין אוֹתָן בְּיוֹם טוֹב: שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר יֹאכַל לְכָל-נֶפֶשׁ" (שְׁמוֹת יב, טז), לְכָל שְׂבָצָרָף הַגּוֹף. לְפִיכָךְ מִחֲמִין חֲמִין בְּיוֹם טוֹב, וְרוֹחֵץ בֵּהֶן פָּנָיו יָדָיו וְרִגְלָיו; אֲבָל כָּל גּוֹפּוֹ, אֲסוּר מִשּׁוּם גְּזֵרַת מִרְחָץ. וְחֲמִין שֶׁהוֹחֲמוֹ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, רוֹחֵץ בֵּהֶן כָּל גּוֹפּוֹ בְּיוֹם טוֹב שֶׁלֹּא גָזְרוּ עַל דָּבָר זֶה, אֲלֹא בַשַּׁבָּת בַּלְבָּד.

יח. כָּל שְׁאֲסוּר בַּשַּׁבָּת בֵּין מִשּׁוּם שֶׁהוּא דוֹמָה לְמִלְאכָה אוֹ מִבִּיא לְיָדֵי מִלְאכָה, בֵּין מִשּׁוּם שֶׁבֵּת הָרִי זֶה אֲסוּר בְּיוֹם טוֹב, אֲלֹא אִם כֵּן הָיָה בּוֹ צָרָף אֲכִילָה וְכִיּוּצָא בָּהּ, אוֹ דְּבָרִים שֶׁהֵם מִתְּרִים בְּיוֹם טוֹב, כְּמוֹ שִׁיתִּבְאָר בְּהַלְכוֹת אֵלּוּ. וְכָל שְׁאֲסוּר לְטַלְטְלוֹ בַּשַּׁבָּת, אֲסוּר לְטַלְטְלוֹ בְּיוֹם טוֹב, אֲלֹא לְצָרָף אֲכִילָה, וְכִיּוּצָא בָּהּ. וְכָל שֶׁמִּתֵּר בַּשַּׁבָּת, מִתֵּר בְּיוֹם טוֹב. וַיֵּשׁ בְּיוֹם טוֹב מִה שֶׁאֵין בַּשַּׁבָּת, אֲסוּר מְקַצֶּה שֶׁהִמְקַצֶּה אֲסוּר בְּיוֹם טוֹב, וּמִתֵּר בַּשַּׁבָּת: מִפְּנֵי שִׁיּוֹם טוֹב קָל מִשַּׁבָּת, אֲסוּרוֹ בּוֹ הִמְקַצֶּה שֶׁמֵּא יָבוֹאוּ לְזַלְזֹל בּוֹ.

יט. פִּיצוּד: תְּרַנְגְּלַת הָעוֹמֶדֶת לְגַדֵּל בִּיצִים, וְשׁוֹר הָעוֹמֵד לְחִרְיִשָּׁה, וַיּוֹנִי שׁוֹבֵךְ, וּפְרוֹת הָעוֹמֶדִין לְסַחֲוֶרָה כָּל אֵלּוּ וְכִיּוּצָא בֵּהֶן מְקַצֶּה הֵן, וְאֲסוּר לְאָכַל מֵהֶן בְּיוֹם טוֹב, עַד שֶׁיִּכְיֶין אוֹתָם מִבְּעָרֵב, וַיַּחֲשֹׁב עֲלֵיהֶם לְאֲכִילָה. אֲבָל בַּשַּׁבָּת הַכֹּל מוֹכֵן אֶצֶל שַׁבָּת, וְאֵינוֹ צָרִיךְ הַכְּנָה. וְכֵשֶׁם שֶׁהִמְקַצֶּה אֲסוּר בְּיוֹם טוֹב, כִּף הַנּוֹלֵד אֲסוּר.

כ. חַל מִכִּין לַשַּׁבָּת, וְחַל מִכִּין לְיוֹם טוֹב; אֲבָל אֵין יוֹם טוֹב מִכִּין לַשַּׁבָּת, וְלֹא שַׁבָּת מִכִּינָה לְיוֹם טוֹב. לְפִיכָךְ בִּיצָה שֶׁנִּלְדָּה בְּיוֹם טוֹב שְׁאֵחֶר שַׁבָּת אֲסוּרָה, אֵף עַל פִּי שֶׁהִתְרַנְגְּלַת עוֹמֶדֶת לְאֲכִילָה הוּאִיל וּמֵאֵמֶשׁ נִגְמְרָה הַבִּיצָה, נִמְצָא שַׁבָּת מִכִּין אוֹתָהּ לְיוֹם טוֹב. וְאֲסוּרָה בְּכָל יוֹם טוֹב גְּזֵרָה, מִשּׁוּם יוֹם טוֹב שְׁאֵחֶר שַׁבָּת; וְכֵן בִּיצָה שֶׁנִּלְדָּה בְּכָל שַׁבָּת, אֲסוּרָה גְּזֵרָה, מִשּׁוּם שַׁבָּת שְׁאֵחֶר יוֹם טוֹב.

כא. וְכֵשֶׁם שְׁאֲסוּר לְאֲכִלָה, כִּף אֲסוּר לְטַלְטְלָה. וְאֶפְלוּ נִתְעַרְבָה בְּאֵלֶף, כִּלְן אֲסוּרוֹת: שֶׁהָרִי לְמַחֵר, יִתְרוֹ הַכֹּל; וְכָל דְּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִתִּירִין, אֶפְלוּ בְּאֵלֶף אֲלָפִים אֵינוֹ בָּטֵל. הַשּׁוֹחֵט תְּרַנְגְּלַת בְּיוֹם טוֹב, וּמִצָּא בָּהּ בִּיצִים גְּמוּרוֹת הָרִי אֵלּוּ מִתְּרוֹת: שֶׁאֵין זֶה דְּבָר מְצוּי תָּמִיד; וְדָבָר שֶׁאֵינוֹ מְצוּי אֲלֹא קָרִי, לֹא גָזְרוּ בּוֹ.

כב. זֶה שֶׁאֵנוֹ עוֹשִׂין בַּחוּצָה לְאֶרֶץ, כָּל יוֹם טוֹב מֵאֵלּוּ, שְׁנֵי יָמִים מִנְּהֵג הוּא; וְיוֹם טוֹב שְׁנֵי מִדְּבָרֵי סוּפְרִים הוּא, וּמִדְּבָרִים שֶׁנִּתְחַדְּשׁוּ בַּגְּלוּת. וְאֵין עוֹשִׂין בְּנֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁנֵי יָמִים, אֲלֹא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בַּלְבָּד; וּבְהַלְכוֹת קִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ מְסַפֵּר זֶה, נִבְאָר עֵיקַר מִנְּהֵג זֶה וּמֵאֵי זֶה טַעַם עוֹשִׂין רֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנֵי יָמִים בְּכָל מְקוֹם.

כג. יוֹם טוֹב שְׁנֵי אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מִדְּבָרֵי סוּפְרִים כָּל שְׁאֲסוּר בְּרֵאשׁוֹן, אֲסוּר בַּשָּׁנִי. וְכָל הַמַּחְלִיל יוֹם טוֹב שְׁנֵי, וְאֶפְלוּ שֶׁלְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בֵּין בְּדָבָר שֶׁהוּא מִשּׁוּם שַׁבָּת, בֵּין בְּמִלְאכָה, בֵּין שִׁיּוּצָא חוּץ לְתַחוּם מִכִּין אוֹתוֹ מִכַּת מִרְדּוֹת, אוֹ מְנַדִּין אוֹתוֹ, אִם לֹא יִהְיֶה מִן הַתְּלַמִּידִים. וְכֵשֶׁם שֶׁהִרְאשׁוֹן אֲסוּר בְּסִפְד וְתַעֲנִית

וְחִיב בְּשִׁמְחָה, כִּף הַשָּׁנִי; וְאֵין בִּינִיחָן הַפֶּרֶשׁ, אֲלֹא לַעֲנִין הַמֵּת בְּלִבָּד.

בד. פִּיצָד: הַמֵּת בְּיוֹם טוֹב רֹאשׁוֹן, יִתְעַסְקוּ בְּקִבּוּרָתוֹ הַגּוֹיִים; וּבְיוֹם טוֹב שְׁנִי, יִתְעַסְקוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְעוֹשִׁין לוֹ כָּל צָרְכָיו, כְּגוֹן עֲשִׂית הַמָּטָה וְתַפְרִירַת הַתְּכָרִיכִין וְקִצִּיצַת הַבְּשָׁמִים וְכֵן כָּל כְּיוּצָא בְּזֶה שְׁיוֹם טוֹב שְׁנִי לְגַבִּי הַמֵּת כַּחַל הוּא חָשׁוּב, וְאִפְלוּ בְּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שְׁלֹרֵאשׁ הַשָּׁנָה.

כה. שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים אֵלּוּ שְׁלֹגְלִיּוֹת שְׁתֵּי קִדְשׁוֹת הֵן, וְאֵין בְּיוֹם אֶחָד; לְפִיכֹךְ דָּבָר שֶׁהָיָה מְקֻצָּה בְּיוֹם טוֹב רֹאשׁוֹן, אוֹ שְׁנֵלֵד בְּרֹאשׁוֹן אִם הֵכִין אוֹתוֹ לְשְׁנִי, הָרִי זֶה מִתֵּר.

כו. פִּיצָד: בִּיצָה שְׁנֵלֵדָה בְּרֹאשׁוֹן, תֹּאכֵל בְּשְׁנֵי; חִיָּה וְעוֹף שְׁנִצּוּדוֹ בְּרֹאשׁוֹן, יֹאכְלוּ בְּשְׁנֵי; דָּבָר הַמִּחְבֵּר לְקִרְקַע שְׁנַעֲקָר בְּרֹאשׁוֹן, יֹאכֵל בְּשְׁנֵי. וְכֵן מִתֵּר לְכַחַל אֶת הָעֵין בְּיוֹם טוֹב שְׁנִי, וְאֵף עַל פִּי שְׁאִין שֵׁם חֲלִי.

כז. בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים, בְּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שְׁלֹגְלִיּוֹת; אֲבָל שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שְׁלֹרֵאשׁ הַשָּׁנָה קִדְשָׁה אַחַת הֵן וּכְיוֹם אֶחָד הֵן חֲשׁוּבִים לְכָל אֵלּוּ הַדְּבָרִים, אֲלֹא לַעֲנִין הַמֵּת בְּלִבָּד. אֲבָל בִּיצָה שְׁנֵלֵדָה בְּרֹאשׁוֹן שְׁלֹרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲסוּרָה בְּשְׁנֵי; וְכֵן כָּל כְּיוּצָא בְּזֶה.

כח. שֶׁבֶת הַסְּמוּכָה לְיוֹם טוֹב, וְנֵלֵדָה בִּיצָה בְּאַחַד מֵהֶן אֲסוּרָה בְּשְׁנֵי; וְכֵן כָּל כְּיוּצָא בְּבִיצָה. וְאִפְלוּ נֵלֵדָה בְּיוֹם טוֹב שְׁנִי, לֹא תֹאכֵל בְּשֶׁבֶת הַסְּמוּכָה לוֹ.

הַלְבוֹת שְׁבִיתַת יוֹם טוֹב פֶּרֶק ב

א. אֲפֻרֹחַ שְׁנֵלֵד בְּיוֹם טוֹב, אֲסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְקֻצָּה. וְעַגְלָ שְׁנֵלֵד בְּיוֹם טוֹב אִם הָיְתָה אִמּוֹ עוֹמֶדֶת לְאֲכִילָהּ, מִתֵּר: מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹכֵן עַל גֵּב אִמּוֹ; וְאֵלּוּ שְׁחַט אִמּוֹ הָיָה זֶה שְׁבִמְעִיָּה מִתֵּר בְּיוֹם טוֹב, אֵף עַל פִּי שְׁלֹא נֵלֵד.

ב. בְּהֵמוֹת שְׁיוּצָאוֹת וְרוּעוֹת חוּץ לַתְּחוּם, וּבָאוֹת וּלְנוֹת בְּתוֹךְ הַתְּחוּם הָרִי אֵלּוּ מוֹכְנִין, וְלוֹקְחִין מֵהֶן וְשׁוֹחֲטִין אוֹתָן בְּיוֹם טוֹב. אֲבָל שְׁרוּעוֹת וּלְנוֹת חוּץ לַתְּחוּם אִם בָּאוּ בְּיוֹם טוֹב, אֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתָן: מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְקֻצָּה, וְאֵין דַּעַת אֲנָשִׁי הָעִיר עֲלֵיהֶם.

ג. וְכֵן בְּהֵמַת קִדְשִׁים שְׁנֵלֵד בָּהּ מוֹם בְּיוֹם טוֹב הוּאִיל וְלֹא הָיְתָה דַּעַתוֹ עֲלֶיהָ מַעֲרַב יוֹם טוֹב, אֲסוּר לְשַׁחֲטָהּ בְּיוֹם טוֹב. לְפִיכֹךְ אֲסוּר לְרֹאוֹת מוֹמֵי קִדְשִׁים בְּיוֹם טוֹב גְּזָרָה שְׁמָא יִתִּירֵם הַחֲכָם בְּמוֹמָן, וְיָבוֹא זֶה לְשַׁחֲט בּוֹ בְּיוֹם. אֲבָל רוֹאֶה הוּא הַמוֹם מַעֲרַב יוֹם טוֹב, וְלִמְחָר מִתֵּיר אוֹ אוֹסֵר.

ד. בְּכוֹר שְׁנֵלֵד וּמוֹמוֹ עִמּוֹ הָרִי זֶה מוֹכֵן, וְאֵין מְבַקְרִים אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב; וְאִם עָבַר וְרֹאֶה מוֹמוֹ וּבִקְרוֹ וְהִתִּירוֹ, הָרִי זֶה שׁוֹחֲט וְאוֹכֵל. בְּכוֹר שְׁנֵפֶל לְבוֹר, עוֹשֶׂה לוֹ פְּרִנְסָה בְּמִקְוָמוֹ שֶׁהָרִי אֵינוֹ יָכוֹל לְהַעֲלוֹתוֹ, מִפְּנֵי שְׁאֵינוֹ רָאוּי לְשַׁחֲטָהּ בְּיוֹם טוֹב. "אֶתוֹ וְאֶת-בְּנוֹ" (ויקרא כב, כח) שְׁנֵפֶלוּ לְבוֹר מַעֲלָה אֶת הָרֹאשׁוֹן עַל מְנַת לְשַׁחֲטוֹ וְאֵינוֹ שׁוֹחֲטוֹ, וּמַעֲרִים וּמַעֲלָה אֶת הַשָּׁנִי עַל מְנַת לְשַׁחֲטוֹ, וְשׁוֹחֲט אֶת אֵי זֶה מֵהֶן שְׁיִרְצָה: מִשּׁוֹם צַעַר

בְּעֲלֵי חַיִּים, הִתִּירוּ לְהַעֲרִים. בְּהֵמַת חֲלִין שֶׁנִּפְלָה מִן הַגָּג, וְהָרִי
הִיא צָרִיכָה בְּדִיקָה שׁוֹחֲטִין אוֹתָהּ בְּיוֹם טוֹב, וְתִבְדָּק: אֲפָשָׁר
שֶׁתִּמָּצֵא כְּשֶׁרָה, וְתֵאכֹל.

ה. אוֹזִין וְתִרְנַגּוּלִין וְיוֹנִים שֶׁבְּבֵית הָרִי אֵלּוּ מוֹכֵנִין, וְאִינָן צָרִיכִין
זְמוֹן. אֲבָל יוֹנֵי שׁוֹכֵךְ וְיוֹנֵי עֲלִיָּה וְצִפֹּרִים שֶׁקִּנְנוּ בְּטַפִּיחִין אוֹ
בְּבִירָה הָרִי אֵלּוּ מְקַצֶּה, וְצָרִיךְ לְזָמֵן מִבְּעֶרֶב וּלְזַמֵּר אֵלּוּ וְאֵלּוּ
אֲנִי נוֹטֵל; וְאִינוּ צָרִיךְ לְנַעֲנֶעַ.

ו. זְמַן שְׁחֹרִים וּלְבָנִים, וּמָצָא שְׁחֹרִים בְּמָקוֹם לְבָנִים וּלְבָנִים
בְּמָקוֹם שְׁחֹרִים הָרִי אֵלּוּ אֲסוּרִים: שְׂאֲנִי אוֹמֵר שְׂמָא אוֹתָן
שֶׁזְמַן פָּרְחוּ לָהֶן, וְאֵלּוּ אַחֲרֵיהֶן; וְכָל סֶפֶק מוֹכֵן, אֲסוּר. זְמַן
שָׁנִים וּמָצָא שְׁלוֹשָׁה, הַכֹּל אֲסוּר; שְׁלוֹשָׁה וּמָצָא שָׁנִים, מִתְּרִין.
זְמַן בְּתוֹךְ הַקֵּץ, וּמָצָא לִפְנֵי הַקֵּץ אִם אֵין שֵׁם קֵץ אֵלָּא הֵן וְאִינָן
יְכוּלִין לִפְרֹחַ, וְאֵף עַל פִּי שֵׁשׁ שָׁם קֵץ אַחֵר בְּקֶרֶן זְוִית בְּתוֹךְ
חֲמִשִּׁים אֲמָה הָרִי אֵלּוּ מִתְּרִין, שְׂאִין הַמִּדְּדָה מִדְּדָה אֵלָּא כִּנְגֵד
קֵנוּ בַּשּׁוּוֹה.

ז. דָּגִים שֶׁבְּבִיבְרִין גְּדוֹלִים, וְכֵן חֲזָה וְעוֹף שֶׁבְּבִיבְרִין גְּדוֹלִים
כָּל שֶׁהוּא מְחַסֵּר צִידָה, עַד שְׂאוּמְרִים הֵבֵא מְצוּדָה וּנְצוּדָנוּ
הָרִי זֶה מְקַצֶּה, וְאִין צָדִין אוֹתָן בְּיוֹם טוֹב; וְאִם צָד, לֹא יֵאָכְלוּ.
וְכָל שְׂאִינוּ צָרִיךְ מְצוּדָה הָרִי זֶה מוֹכֵן, וְצָדִין אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב
וְאוֹכְלִין אוֹתוֹ. וְכֵן חֲזָה שֶׁקִּנְנָה בַּפֶּרֶדֶס הַסְּמוּךְ לְעִיר יִלְדִּיָּהּ
כְּשֶׁהֵן קִטְנִים שְׂאִינָן צָרִיכִין צִידָה, אֵין צָרִיכִים זְמוֹן: מִפְּנֵי
שֶׁדַּעְתּוֹ עֲלִיהֶן.

ח. מְצוּדוֹת חֲזָה וְעוֹפוֹת וְדָגִים שֶׁפָּרְסָן מַעֲרֵב יוֹם טוֹב לֹא יִטַּל
מִהֵן בְּיוֹם טוֹב, אֲלֹא אִם כֵּן יוֹדֵעַ שֶׁנְּצוּדוֹ מַעֲרֵב יוֹם טוֹב. הַסּוֹכֵר
אֲמַת הַמַּיִם מַעֲרֵב יוֹם טוֹב, וּלְמַחֵר הַשָּׁפִים וּמָצָא בָּהֶם דָּגִים הָרִי
אֵלּוּ מִתְּרִין: שֶׁכֶּבֶר נְצוּדוֹ מַעֲרֵב יוֹם טוֹב, וְהָרִי הֵן מוֹכֵנִין.

ט. בֵּית שֶׁהוּא מָלֵא פְרוֹת מוֹכֵנִין וְנִפְתַּח, נוֹטֵל מִמָּקוֹם הַפֶּתַח.
הָעוֹמֵד עַל הַמְּקַצֶּה מַעֲרֵב יוֹם טוֹב בַּשָּׁנָה שְׁבִיעִית, שֶׁכָּל הַפְּרוֹת
הַפֶּקֶר צָרִיךְ שִׁירָשָׁם וַיֹּאמֶר, מִכָּאן וְעַד כָּאן אֲנִי נוֹטֵל; וְאִם לֹא
רָשָׁם, לֹא יִטַּל.

י. גוֹי שֶׁהֵבִיא תְּשׁוּרָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם טוֹב אִם יֵשׁ מֵאוֹתוֹ הַמֵּין
בַּמַּחֲבֵר לְקִרְקַע, אוֹ שֶׁהֵבִיא חֲזָה אוֹ עוֹפוֹת אוֹ דָּגִים שְׂאֲפָשָׁר
לְצוּדָן בּוֹ בְּיוֹם הָרִי אֵלּוּ אֲסוּרִין עַד לְעֶרֶב, וַיִּמָּתִין בְּכַדִּי שִׁיעֶשׂוּ;
אֲפֹלוּ הָדָם וְכִיּוּצָא בּוֹ אִינוּ מֵרִיחַ בּוֹ לְעֶרֶב, עַד שִׁימָתִין בְּכַדִּי
שִׁיעֶשׂוּ. וְאִם אֵין מֵאוֹתוֹ הַמֵּין בַּמַּחֲבֵר לְקִרְקַע, אוֹ שֶׁהִיתָה
צוּרְתוֹ מוֹכַחַת עָלָיו שֶׁמֵּאֲתָמוּל נֶעְקַר אוֹ נְצוּד אִם הֵבִיאוֹ מִתּוֹךְ
הַתְּחוֹם, מִתֵּר; וְאִם הֵבִיאוֹ מִחוּץ לַתְּחוֹם, הָרִי זֶה אֲסוּר לוֹ.
וְהֵבֵא בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל זֶה מִחוּץ לַתְּחוֹם, מִתֵּר לְיִשְׂרָאֵל אַחֵר.

יא. עֲצִים שֶׁנֶּשְׂרוּ מִן הַדָּקָל בְּיוֹם טוֹב אֲסוּר לְהַסִּיקָן, מִפְּנֵי
שֶׁהֵן נוֹלָד; וְאִם נֶשְׂרוּ לְתוֹךְ הַתְּנוּרָה, מִרְּבֵה עֲלִיהֶן עֲצִים מוֹכֵנִין
וּמִסִּיקָן. עֲרַמַת הַתֵּבֶן וְאוּצֵר שֶׁלְעֲצִים אֵין מִתְּחִילִין בָּהֶן בְּיוֹם
טוֹב אֲלֹא אִם כֵּן הָכִין מִבְּעֶרֶב, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְקַצֶּה; וְאִם הָיָה
הַתֵּבֶן מַעֲרֵב בְּקוֹצִים, שֶׁהָרִי אִינוּ רְאוּיִי אֲלֹא לֵאשׁ הָרִי זֶה מוֹכֵן.

יב. אֵין מִבְּקַעֲיִן עֲצִים מְצוּאָר שֶׁלְקוּרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְקַצֶּה.
וְלֹא מִן הַקּוּרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה בְּיוֹם טוֹב, מִפְּנֵי שֶׁהִיא נוֹלָד. וְכֵן
כָּלִים שֶׁנִּשְׁבְּרוּ בְּיוֹם טוֹב אֵין מִסִּיקִין בָּהֶן, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נוֹלָד;

אָבֵל מַסִּיקִין בְּכָלִים שְׁלָמִים אוּ בְכָלִים שֶׁנִּשְׁבְּרוּ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, שֶׁהָרִי הוֹכְנֵנוּ לְמִלְאכָה אַחֲרֵת מִבְּעֶרֶב. כִּיּוֹצֵא בּוֹ, אֲגוּזִים וְשִׁקְדִים שֶׁאֵכְלָן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, מַסִּיקִין בְּקִלְפֵיהֶן בְּיוֹם טוֹב; וְאִם אֵכְלָן בְּיוֹם טוֹב, אֵין מַסִּיקִין בְּקִלְפֵיהֶן. וַיֵּשׁ גִּסְחָאוֹת שִׂישׁ בָּהֶן שָׂאֵם אֵכְלָן מִבְּעֶרֶב, אֵין מַסִּיקִין בְּקִלְפֵיהֶן שֶׁהָרִי הִקְצֹו; וְאִם אֵכְלָן בְּיוֹם טוֹב, מַסִּיקִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוֹכְנִין עַל גַּב הָאֵכֵל.

יג. קֵץ רֵטֵב הָרִי הוּא מְקַצֶּה, מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ רְאוּי לְהִסְקָה; לְפִיכָךְ אָסוּר לוֹ לַעֲשׂוֹתוֹ כְּמוֹ שְׁפוּד, לְצִלּוֹת בּוֹ בְּשָׂר. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּזֶה.

יד. נוֹטְלִין עֲצִים הַסְּמוּכִים לְדָפְנֵי סֵכָה, וּמַסִּיקִין בָּהֶן. אָבֵל אֵין מְבִיאִים עֲצִים מִן הַשָּׂדֶה, אֲפֹלוּ הָיוּ מְכַנְסִין שָׁם מִבְּעֶרֶב; אָבֵל מְגַבֵּב הוּא בַּשָּׂדֶה מִלְּפָנָיו, וּמִדְּלִיק שָׁם. וּמְבִיאִין מִן הַמְּכַנְסִין שֶׁבִּרְשׁוֹת הַיַּחֲדִיד, וְאֲפֹלוּ הֵיטָהּ מְקַפֵּת שְׁלֵא לְשֵׁם דִּירָה: וּבִלְבָד שִׁיחֶיהָ לָהּ פּוֹתַחַת, וְתִהְיֶה בְּתוֹךְ תַּחֲנוּם הַשַּׁבָּת; וְאִם חָסֵר אֶחָד מִכָּל אֵלֵּיו, הָרִי הֵן מְקַצֶּה.

טו. עַלִי קָנִים וְעַלִי גִפְנִים אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן מְכַנְסִין בְּקִרְפֵּף כִּיּוֹן שֶׁהָרוּחַ מִפְּזָרֵת אוֹתָן, הָרִי הֵן כְּמַפְזְרִין וְאָסוּרִין; וְאִם הִנִּיחַ עֲלֵיהֶן כָּלִי כְּבֵד מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, הָרִי אֵלֹו מוֹכְנִין.

טז. בְּהִמָּה שֶׁמָּתָה בְּיוֹם טוֹב אִם הֵיטָהּ מְסַכְנַת מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, הָרִי זֶה מְחַתֶּכֶה לְכָלִבִּים; וְאִם לֹאוּ, הוּאִיל וְלֹא הֵיטָהּ דַּעְתּוֹ עָלֶיהָ, הָרִי זֶה מְקַצֶּה, וְלֹא יִזְיָנָהּ מִמְּקוֹמָהּ. בְּהִמָּת קִדְשִׁים שֶׁמָּתָה, וְתִרּוּמָה שֶׁנִּטְמָאת לֹא יִזְיָנָהּ מִמְּקוֹמָהּ.

יז. דָּגִים וְעוֹפּוֹת וְחִיָּה שֶׁהֵן מְקַצֶּה אֵין מַשְׁקִין אוֹתָן בְּיוֹם טוֹב וְאֵין נוֹתְנִין לְפָנֵיהֶם מְזוֹנוֹת, שְׂמָא יָבּוּא לְקַח מֵהֶן. וְכָל שֶׁאָסוּר לְאֵכֹלוֹ אוֹ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּיוֹם טוֹב מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְקַצֶּה, אָסוּר לְטַלְטֵלוֹ.

יח. הַמְּכַנְסִים עֶפֶר מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב אִם יַחַד לוֹ בַּחֲצֵרוֹ קָרָן זָוִית הָרִי זֶה מוֹכֵן, וּמִתֵּר לְטַלְטֵלוֹ וְלַעֲשׂוֹת בּוֹ כָּל צָרְכָּיו. וְכֵן אֶפֶר שֶׁהִסֵּק מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, מוֹכֵן. וְשֶׁהִסֵּק בְּיוֹם טוֹב כָּל זָמָן שֶׁהוּא חֵם כְּדִי לְצִלּוֹת בּוֹ בַּיָּצָה מִתֵּר לְטַלְטֵלוֹ, שֶׁעֲדִין אֵשׁ הוּא; וְאִם לֹאוּ אָסוּר לְטַלְטֵלוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נוֹלָד. מִי שֶׁהֵיטָה לוֹ דָּקָר נַעוּץ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, וּנְתַקּוּ בְּיוֹם טוֹב וְהֶעֱלָה עֶפֶר אִם הֵיטָה אוֹתוֹ עֶפֶר תּוֹחַח, הָרִי זֶה מְכַסֶּה בּוֹ וּמִטְלְטֵלוֹ; אָבֵל אִם הֶעֱלָה גּוֹשׁ עֶפֶר, הָרִי זֶה לֹא יִכְתֹּשׁ אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב.

הַלְבוֹת שְׁבִיתַת יוֹם טוֹב פֶּרֶק ג

א. מִי שֶׁהֵיטָה לוֹ עֶפֶר מוֹכֵן, אוֹ אֶפֶר שֶׁמִּתֵּר לְטַלְטֵלוֹ הָרִי זֶה שׁוֹחֵט חִיָּה וְעוֹף, וּמְכַסֶּה דָּמָם. וְאִם אֵין לוֹ עֶפֶר מוֹכֵן, אוֹ אֶפֶר הָרָאוּי הָרִי זֶה לֹא יִשְׁחַט; וְאִם עָבַר וְשָׁחַט, לֹא יִכְסֶה דָּמָם עַד הָעֶרֶב. וְכֵן בְּרִיָּה שֶׁהִיא סִפֵּק אִם חִיָּה הִיא אִם בְּהִמָּה, אֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתָהּ בְּיוֹם טוֹב; וְאִם שָׁחַט לֹא יִכְסֶה דָּמוֹ עַד לְעֶרֶב, אֲפֹלוּ הֵיטָה לוֹ עֶפֶר מוֹכֵן אוֹ אֶפֶר, שְׂמָא יֹאמַר הָרוּאָה חִיָּה וְדֹאֵית הִיא וְלִפִּיכָךְ פָּסָה דָּמוֹ בְּיוֹם טוֹב, וַיָּבּוּא הָרוּאָה לְהַתִּיר חֲלָבוֹ.

ב. וְכֵן הַשׁוֹחֵט חִיָּה וְעוֹף מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, לֹא יִכְסֶה דָּמָם בְּיוֹם טוֹב. שָׁחַט בְּהִמָּה חִיָּה וְעוֹף בְּיוֹם טוֹב וְנִתְעַרַּב דָּמָם, לֹא יִכְסֶה

אותו עד לערב; ואם היה לו עפר מוכן או אפר, ויכול לכסות הכל בדקירה אחת הרי זה יכסהו.

ג. השוחט בהמה ביום טוב, מתר לו לתלש צמר למקום הסכין בידו ובלבד שלא יזיזנו ממקומו, אלא ישאר שם מסבך בשאר צמר הצואר; אבל בעוף, לא ימרט מפני שזה דרכו, ונמצא תולש ביום טוב.

ד. המפשיט עור הבהמה ביום טוב, לא ימלחנו שזה עבוד הוא, ונמצא עושה מלאכה שלא לצורך אכילה. אבל נותנו לפני בית הדריסה, כדי שידרסו עליו ולא יפסד; ולא התירו דבר זה אלא מפני שמחת יום טוב, כדי שלא ימנע מלשחט. ומתן למלח בשר לצלי על גבי העור, ומערימים בדבר זה; פיצד מולח מעט בשר בכאן ומעט בכאן, עד שימלח העור כלו.

ה. במה דברים אמורים, במולח לצלי שאינו צריך מלח הרבה; אבל לקדרה, אסור למלח על העור. וכן אין מולחין את החלבים, ואין מהפכין בהן, ואין שוטחין אותן ברוח על גבי יתדות מפני שאינן ראויין לאכילה.

ו. המפשיט את הבהמה, לא ירגיל ביום טוב; פיצד הוא המרגיל זה שיוציא כל הבשר מרגל אחת, כדי שייצא כל העור שלם ולא יקרע: מפני שטרח בהפשט זה טרח גדול, ואין בו צורך למועד. וכן אסור לעשות בית יד בבשר: והוא, שיעשה בסכין שלא יעשה, בדרך שהוא עושה בחל. ומתן לעשות סימן בבשר.

ז. מולגין את הראש ואת הרגלים, ומהבהבין אותן באור; אבל אין טופלין אותן בחרסית ולא באדמה, ואין גוזזין אותן במספרים. וכן אין גוזזין את הירק, בתספרת שלו; אבל מתקנין את האכל שיש בו קוצים כגון קרנס ועפכיות, בתספרת.

ח. מתן ללוש עיסה גדולה ביום טוב. והלש עיסה מערב יום טוב, אין מפריש ממנה חלה ביום טוב; ואם לשה ביום טוב, מפריש ממנה חלה ונותנה לכוהן. ואם היתה עיסה טמאה או שנטמאת החלה, לא יבשל את החלה, שאין מבשלין ביום טוב אלא לאכל, וזו לשרפה עומדת. וכן אין שורפין אותה ביום טוב, שאין שורפין קדשים שננטמאו ביום טוב, ששרפת קדשים שננטמאו מצות עשה, שנאמר "באש, ישרף" (ויקרא ז, יט): ועשית מלאכה שאינה לצורך אכילה וכיוצא בה, עשה ולא תעשה; ואין עשה, דוחה את לא תעשה ועשה.

ט. פיצד יעשה בה יניחנה עד הערב, וישרף אותה. היה יום טוב שלפסח, שאם יניחנה תחמיץ לא יפריש את החלה בצק; אלא יאפה את כל העיסה הטמאה, ואחר כך יפריש החלה לחם.

י. אין אופין בפרני חדשה: גזרה שמא תפחת ותפסיד הלחם, וימנע משמחת יום טוב. אין גורפין תנור וכירים, אבל מכבשין את האפר שבהן; ואם אי אפשר לאפות בו או לצלות בו אלא אם כן גרף, מתן. וסותמין פי התנור בטיט ורפש שבסביבות הנחר והוא, שרפכו מאמש. אבל לגבל טיט ביום טוב, אסור; ומתן לגבל את האפר, לסתם בו פי התנור.

יא. תנור וכירים חדשים אין סכין אותן בשמן ביום טוב, ואין

שָׁטִין אוֹתָן בְּמַטְלִית. וְאֵין מְפִיגִין אוֹתָן בְּצוֹנָן, כְּדֵי לְחַסְמָן;
וְאִם בְּשִׁבִּיל לְאַפּוֹת בֶּהֶן, מִתֵּר. אֵין מְלַבְּנִין אֶת הָאֲבָנִים לְצִלּוֹת
אוֹ לְאַפּוֹת עָלֶיהֶן, מִפְּנֵי שְׂמַחְסָמָן. וּמִסִּיקִין וְאוֹפִין בְּפִרְנֵי,
וּמַחְמִין חֲמִין בְּאַנְטִיכִי.

יב. אֵין עוֹשִׂין גְּבֻנָּה בְּיוֹם טוֹב שָׂאֵם גְּבֵן מִעֶרֶב יוֹם טוֹב, אֵין
בְּזֶה חֲסָרוֹן טַעַם. אֲבָל דָּכִין אֶת הַתְּבָלִין כְּדִרְכָּן שָׂאֵם יְדוּךְ אוֹתָן
מִבְּעָרֵב, יְפוּג טַעַמָּן. אֲבָל מְלַח אֵינוֹ נְדוּךְ בְּיוֹם טוֹב אֲלֹא אִם כֵּן
הָטָה הַמִּכְתָּשׁ אוֹ שִׁידוּק בְּקַעֲרָה וְכִיּוּצָא בָּהּ, כְּדֵי שִׁישְׁנָה: שָׂאֵם
שֶׁחֵק הַמְּלַח מִעֶרֶב יוֹם טוֹב, לֹא יְפוּג טַעַמוֹ. וְאֵין שׁוֹחֲקִין אֶת
הַפְּלִפְלִין בְּרַחֲמִים שְׁלֵהֶן, אֲלֹא דָךְ אוֹתָן בְּמִדּוּכָה כָּכֵל הַתְּבָלִין.

יג. אֵין כּוֹתְשִׁין אֶת הָרִיפּוֹת בְּמִכְתָּשֶׁת גְּדוּלָּה; אֲבָל כּוֹתְשִׁין
בְּמִכְתָּשֶׁת קְטָנָה, שְׂזֵה הוּא הַשְּׁנוּי שְׁלֵה. וּבְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲפִלּוּ
בְּקִטְנָה אָסוּר: שֶׁהַתְּבוּאָה שְׁלֵהֶן, טוֹבָה הִיא; וְאִם כּוֹתְשִׁין
אוֹתָהּ מִעֶרֶב יוֹם טוֹב, אֵין בְּכָךְ הֶפְסֵד.

יד. הִקְמַח אֶף עַל פִּי שֶׁרְקָדוּ מִעֶרֶב יוֹם טוֹב, וְהִסִּיר מִמֶּנּוּ הַסִּבִּין
אֵין מְרַקְדִּין אוֹתוֹ פַּעַם שְׁנִיָּה בְּיוֹם טוֹב, אֲלֹא אִם כֵּן נָפַל בְּתוֹכוֹ
צָרוֹר אוֹ קִיסָם וְכִיּוּצָא בָּהֶם. וְאִם שְׁנָה, מִתֵּר, כְּגוֹן שֶׁרְקָד
מֵאַחֲרֵי הַנֶּפֶה אוֹ שִׁירְקָד עַל גְּבִי הַשְּׁלֵחָן, וְכִיּוּצָא בְּשְׁנוּי זֶה.

טו. מוֹלְלִין מְלִילוֹת וּמְפָרְכִין קְטָנִיּוֹת בְּיוֹם טוֹב, וּמַנִּיחִין עַל
יָד עַל יָד כָּכֵל כּוּחוֹ וְאוֹכֵל וְאֲפִלּוּ בְּקִנּוּן אוֹ בְּתַמְחוּי, אֲבָל לֹא
בְּטַבְּלָה וְלֹא בְּכַבֵּרָה. וְכֵן הַבּוֹרֵר קְטָנִיּוֹת בְּיוֹם טוֹב בּוֹרֵר כְּדִרְכוֹ
בְּחִיקוֹ וּבְתַמְחוּי, אֲבָל לֹא בְּנֶפֶה וְלֹא בְּטַבְּלָה וְלֹא בְּכַבֵּרָה.

טז. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁהָאֲכָל מְרַבָּה עַל הַפְּסֻלָּת; אֲבָל
אִם הֵיטָה הַפְּסֻלָּת מְרַבָּה עַל הָאֲכָל, בּוֹרֵר אֶת הָאֲכָל וּמַנִּיחֵהּ אֶת
הַפְּסֻלָּת. וְאִם הִיא טָרַח בְּרִירַת הַפְּסֻלָּת מִן הָאֲכָל יֵתֵר מִטָּרַח
בְּרִירַת הָאֲכָל מִן הַפְּסֻלָּת אֶף עַל פִּי שֶׁהָאֲכָל מְרַבָּה, בּוֹרֵר אֶת
הָאֲכָל וּמַנִּיחֵהּ אֶת הַפְּסֻלָּת.

יז. אֵין מְסַנְּנִין אֶת הַחֲרָדֵל בְּמַסְנַנְתָּ שְׁלוֹ, מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאָה כְּבוֹרֵר;
אֲבָל נוֹתְנִין בִּיצָה בְּמַסְנַנְתָּ שֶׁלְּחֲרָדֵל, וְהוּא מְסַתֵּנָן מֵאֲלִיו. וְאִם
הֵיטָה הַמְּשַׁמֶּרֶת תְּלוּיָהּ, מִתֵּר לָתֵן לָהּ יַיִן בְּיוֹם טוֹב; אֲבָל לֹא
יִתְּלָה כְּתַחֲלָה, שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה כְּדִרְךְ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בַּחֲל. וּמַעֲרִים
וְתוֹלָה אֶת הַמְּשַׁמֶּרֶת לְתֵלּוֹת בָּהּ רְמוּנִים, וְתוֹלָה בָּהּ רְמוּנִים;
וְאַחֲרֵי כֵךְ נוֹתֵן לְתוֹכָהּ שְׁמָרִים.